

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музичного мистецтва**

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

підготовки магістра

спеціальності 025 Музичне мистецтво

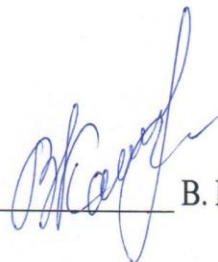
освітньо-професійної програми Музичне мистецтво

Силабус освітнього компонента «Методологія та організація наукових досліджень» підготовки магістра галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 025 Музичне мистецтво за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Розробник: Головей В.Ю., професор кафедри музичного мистецтва, доктор філософських наук, професор.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми _____ В. Кашаюк

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри музичного мистецтва

протокол № 12 від червня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ А. Зарицький

I. Опис освітнього компонента

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітньо-професійна програма Музичне мистецтво Освітній рівень Магістр)	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90 / 3		Рік навчання : 1
		Семестр: 1-ий
ІНДЗ (1)		Лекції: 20 год.
		Практичні (семінарські): 8 год.
		Самостійна робота – 56 год.
		Консультації – 6 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітньо-професійна програма Музичне мистецтво Освітній рівень Магістр)	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90 / 3		Рік навчання : 1
		Семестр: 1-ий
ІНДЗ (1)		Лекції: 4 год.
		Практичні (семінарські): 4 год.
		Самостійна робота – 72 год.
		Консультації – 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Головей Вікторія Юріївна**
 Науковий ступінь: **доктор філософських наук**
 Вчене звання: **професор**
 Посада: **професор кафедри музичного мистецтва**
 Контактна інформація: +38067 3343073, Golovey.Viktoriya@vnu.edu.ua
 Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація.

ОК «Методологія та організація наукових досліджень» має ознайомити здобувачів освіти з основними елементами дослідницької діяльності, організацією та методиками наукових музикознавчих досліджень. Ці знання допоможуть їм під час написання магістерської роботи, в процесі навчання, виконання самостійних наукових досліджень. Оволодіння знаннями та практичними навичками в процесі вивчення освітнього компоненту розширює професійні можливості майбутнього фахівця-музикознавця.

2. Пререквізити: «Музикознавство і менеджмент».

Постреквізит: «Музикознавство і менеджмент», «Захист кваліфікаційної роботи».

3. Мета та завдання освітнього компонента.

Мета ОК – оволодіння теоретико-методологічними основами організації і проведення наукового дослідження в галузі музикознавства.

Цільова спрямованість ОК обумовлює постановку та вирішення наступних **завдань**: надати студентам теоретичні знання стосовно закономірностей процесу наукового пізнання і понятійно-термінологічного апарату сучасної науки; надати знання стосовно основних методів проведення і аналізу результатів наукового музикознавчого дослідження; сформувати вміння складати програму дослідження, формулювати задачі і робочу гіпотезу, підбирати інформаційні джерела, вибирати методики дослідження і аналізу результатів, узагальнювати результати, формулювати висновки та оформлювати матеріали дослідження на рівні, необхідному для виконання магістерської роботи, закріпити набуті знання і вміння щодо вибору методики дослідження, узагальнення і оформлення результатів дослідження.

4. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність спілкування іноземною мовою.
- ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та

застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

5. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Основи методології наукових досліджень						
Тема 1. Поняття та структура науки. Особливості наукового дослідження в галузі музикознавства.	12	4	1	7		ДС/5
Тема 2. Методологічні засади науки: метод – методологія – методика.	11	2	1	7	1	РМГ/5
Тема 3. Поняття та загальна характеристика теоретичних та емпіричних методів наукового дослідження.	11	2	1	7	1	ІРЗ – 1
Тема 4. Теоретико-методологічні засади та методи музикознавчих досліджень.	11	2	1	7	1	ІРЗ – 1
Разом за модулем 1.	45	10	4	28	3	12
Змістовий модуль 2. Організація і проведення наукових досліджень						
Тема 5. Основні складові та принципи організації науково-дослідного процесу.	7	2		5		РМГ /5
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукового дослідження. Класифікація наукових джерел та літератури.	7	2		5		ДС/5
Тема 7. Структура наукового дослідження.	7	1	1	5		РМГ /5
Тема 8. Форми викладу матеріалів наукових досліджень.	9	2	1	5	1	РМГ /1

Тема 9. Форми апробації та висвітлення результатів наукової діяльності.	7	1	1	4	1	ІРЗ – 1
Тема 10. Оформлення результатів наукового дослідження.	8	2	1	4	1	ІРЗ – 1
Разом за модулем 2	45	10	4	28	3	18
ІНДЗ						10
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Всього годин / Балів	90	20	8	56	6	100

* ІНДЗ/ІРЗ – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача, РМГ -робота в малих групах, ДС – дискусія, МКР – модульна контрольна робота.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Основи методології наукових досліджень						
Тема 1. Поняття та структура науки. Особливості наукового дослідження в галузі музикознавства.	12	1		9	2	ДС/5
Тема 2. Методологічні засади науки: метод – методологія – методика.	11	1		9	1	РМГ/5
Тема 3. Поняття та загальна характеристика теоретичних та емпіричних методів наукового дослідження.	11		1	9	1	ІРЗ – 1
Тема 4. Теоретико-методологічні засади та методи музикознавчих досліджень.	11		1	9	1	ІРЗ – 1
Разом за модулем 1.	45	2	2	36	5	12
Змістовий модуль 2. Організація і проведення наукових досліджень						
Тема 5. Основні складові та принципи організації науково-дослідного процесу.	7	1		6	1	РМГ /5
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукового дослідження. Класифікація наукових джерел та літератури.	7	1		6		ДС/5
Тема 7. Структура наукового дослідження.	7		1	6		РМГ /5

Тема 8. Форми викладу матеріалів наукових досліджень.	9		1	6	2	РМГ /1
Тема 9. Форми апробації та висвітлення результатів наукової діяльності.	7			6	1	ІРЗ – 1
Тема 10. Оформлення результатів наукового дослідження.	8			6	2	ІРЗ – 1
Разом за модулем 2	45	2	2	36	5	18
ІНДЗ						10
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Всього годин / Балів	90	4	4	72	10	100

* ІНДЗ/ІРЗ – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача, РМГ -робота в малих групах, ДС – дискусія, МКР – модульна контрольна робота.

IV. Політика оцінювання

В процесі вивчення ОК використовуються такі методи навчання: словесні, наочні, практичні, індуктивні, репродуктивні, інтерактивні, статистичні, стимулювання та мотивації, контролю, аналізу, корекції, індивідуальні, командні, науково-дослідницькі проекти.

З метою діагностики успішності здобувачів освіти у процесі поточного контролю проводяться дискусії (5 балів кожна), робота здобувачів у малих групах (5 балів) та індивідуальна робота здобувача у процесі навчання (по 1 балу), також виконання здобувачем індивідуального завдання (написання тез) (ІНДЗ – 10 балів).

У процесі підсумкового контролю проводяться модульні контрольні роботи (по 30 балів кожна) / залік у формі захисту двох модульних контрольних робіт по 30 балів.

Здобувачам освіти можуть зараховуватися додаткові бали за участь у роботі конференцій, конкурсах наукових робіт, підготовці публікацій – до 20 балів.

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, академічний обмін, навчання за подвійним дипломом) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із завідувачем кафедрою, деканатом.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів, гаджетів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн опитування та підготовки практичних та індивідуальних завдань під час заняття.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Залік проводиться в терміни визначені деканатом. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад: довідка про хворобу). Здобувачам, що не з'явилися на залік з поважних причин, дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом, або зараховується сума балів за результатами поточного оцінювання та модульних контрольних робіт.

Критерії оцінювання ДС та РМГ

5 балів – здобувач освіти вірно засвоїв теми, висвітлив зміст основних понять,

продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал;

4 бали – здобувач вірно і достатньо засвоїв теми, висвітлив зміст основних понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал; у відповіді допустив незначну неточність;

3 бали – здобувач в цілому засвоїв теми, але допустив помилки у розумінні основних теоретичних понять; матеріал виклав непослідовно але зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

1-2 бали – здобувач недостатньо засвоїв теми, допустив грубі помилки у розумінні основних теоретичних понять, матеріал виклав непослідовно та не зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

0 балів – відповідь відсутня.

Критерії оцінювання ІРЗ

За наявність виконаного завдання ставиться 1 бал, за відсутність – 0 балів.

Критерії оцінювання ІНДЗ

9-10 балів – завдання виконане самостійно на основі нестандартних підходів причинно-наслідкового аналізу, прогнозування;

7-8 балів – завдання виконане з використанням творчих рішень, нестандартних підходів, прогнозування. Однак, використовуються класичні підходи, має місце використання відомих алгоритмів;

5-6 балів – завдання виконане з використанням творчих рішень, проте, є ряд сутнісних помилок;

1-4 бали – завдання виконане лише з окремими елементами творчого підходу, переважають відомі, алгоритмізовані правила їх розв'язання;

0 балів – завдання не виконано.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю з освітнього компонента «Методологія та організація наукових досліджень», що полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу є залік. Залік виставляється за умови, якщо здобувач виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом освітнього компонента та отримав не менше 60 балів.

При перескладанні заліку анулюються усі попередньо набрані бали. У цьому випадку здобувачу освіти пропонується виконати індивідуальне залікове завдання, яке передбачає:

- 1) перескладання двох МКР – по 30 балів за кожен, усього 60 балів;
- 2) виконання завдання за темами змістових модулів, усього 40 балів.

Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

«Зараховано» – 60-100 балів – виставляється, якщо здобувач освіти засвоїв навчальний матеріал згідно освітньої програми, впевнено володіє теоретичними поняттями та практичними вміннями. Вміє застосовувати набуті знання на практиці, розв'язувати творчі завдання.

«Не зараховано» – 0-59 балів – здобувач освіти оволодів матеріалом згідно програми на недостатньому рівні, не володіє основними теоретичними та практичними навичками.

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт / заліку у вигляді захисту двох модульних контрольних робіт (по 30 балів):

21-30 балів – завдання виконане самостійно на основі нестандартних підходів причинно-

наслідкового аналізу, прогнозування;

11-20 балів – завдання виконане з використанням творчих рішень, нестандартних підходів, прогнозування. Однак, використовуються класичні підходи, має місце використання відомих алгоритмів;

1-10 балів – завдання виконане з елементами творчого підходу, переважають відомі, алгоритмізовані правила їх розв'язання;

0 балів – завдання не виконано або зроблена спроба виконання без використання творчих підходів.

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА ІНДЗ ДЛЯ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ТА ЗАЛІКУ

1. Сучасні підходи до розуміння методології науки.
2. Поняття категоріального каркасу науки та його значення для наукового знання.
4. Особливості будови наукового знання.
5. Метод і методологія: основні аспекти співвідношення.
9. Методологія і методика в контексті наукового пізнання.
10. Роль гіпотез у теоретичному науковому пізнанні.
14. Метод системно-структурного аналізу в сучасній науці.
15. Істина та істинність в сучасній науці.
16. Роль евристики в сучасній науковій творчості.
17. Поняття моделі та евристична роль моделювання в сучасній науці.
18. Поняття наукового факту та складності його інтерпретації.
19. Основні методи опрацювання фактів, оцінка їх пізнавальної ролі.
20. Поняття наукової теорії та особливості її будови.
21. Поняття методу наукового пізнання та його значення для науки.
22. Загальнонаукові методи дослідження.
23. Спеціальні методи дослідження.
24. Методи теоретичного рівня пізнання: індукція, дедукція, системний аналіз.
25. Семіотичний метод у наукових дослідженнях.
26. Методи, що використовуються на теоретичному і емпіричному рівнях дослідження.
27. Емпіричний рівень наукового пізнання, його значення для науки.
28. Методи емпіричного рівня: спостереження, експеримент, вимірювання, порівняння.
29. Основні етапи наукового дослідження.
30. Проблеми вибору та формулювання теми дослідження.
31. Критерії актуальності теми наукового дослідження.
32. Структура кваліфікаційної наукової роботи.
33. Визначення мети і завдань наукового дослідження.
34. Критерії наукової новизни наукового дослідження.
35. Теоретичне та практичне значення дослідження.
36. Апробація результатів наукового дослідження.
37. Інформаційне забезпечення наукового дослідження.
38. Методика обґрунтування та верифікації результатів дослідження.
39. Аналіз та узагальнення результатів дослідження.
40. Критерії результативності наукової діяльності.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано

82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Дротенко Л.Г. Філософія наукового пізнання. Навчальний посібник / Л. Г. Дротенко. Київ : Б/в, 2010. 224 с.
2. Білуха М. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : АБУ, 2022. 480 с.
3. Головей В.Ю. Методологія та організація наукових досліджень в галузі: програма нормативної навчальної дисципліни, методичні рекомендації. ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 13 с.
4. Головей В.Ю. Теоретико-методологічні засади дослідження крос-культурних впливів у традиційному мистецтві. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал.* 2023. № 1. С. 15–22.
5. Головей В.Ю. Теоретико-методологічне підґрунтя інтерпретації музики: дослідження, аналіз, перспективи. *Fine Art and Culture Studies.* 2022. № 4. С. 12–20, doi: <https://doi.org/10.32782>
6. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 202 с.
7. Карамішева Н.В. Евристика: навчальний посібник. Львів: ПАІС, 2013. 272 с.
8. Ковальчук В. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Вид. 2-е, доп. і перероб. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2019. 208 с.
9. Олексюк О.М., Тушева, В.В. Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства та музичної педагогіки: навчальний посібник. Київ, 2020. 176 с.
10. Панішев А. Методологія наукових досліджень : навч. посібник. Житомир : ЖДТУ, 2013. 148 с.
11. Петрушенко В.Л. Філософія і методологія науки. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 184 с
12. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень : підручник. Київ : Знання, 2020. 270 с.
13. Пілюшенко В. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення : навч. посіб. Київ : Лібра, 2004. 344 с.
14. Поляков В. Г. Філософія і методологія науки. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2012. 60 с.
15. Сюта Б. Деякі аспекти методики аналізу сучасної музики. *Студії мистецтвознавчі.* 2008. Вип. 4 (24). С. 120-124.
16. Сюта Б. Дискурс у музиці й теорія дискурс-аналізу в музичній науці. *Студії мистецтвознавчі.* 2010. № 1. С. 35–42.
17. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень. Київ : Знання, 2007. 317 с.
18. Теорія і методика музичної освіти: навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга, 2014. 472 с.
19. Haydon G. Introduction to Musicology. Charel Hill: The University of North Carolina Press, 2018. 329 pp.

20. Beard, D., Gloag, K. *Musicology: The Key Concepts* (2nd ed.). Routledge, 2016. 233 pp. URL: https://www.academia.edu/4362932/Beard_D_Gloag_K_Musicology_The_Key_Concepts

Інтернет-ресурси

1. Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України : [політемат. база даних містить відом. про вітчизн. та зарубіж. кн., брош., що надходять у фонд НІБ України]. Електронні дані (803 записів). URL : catalogue.nplu.org.

2. Інституційний репозитарій Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL : <https://evnuir.vnu.edu.ua/>

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : www.nbuv.gov.ua

4. Professional - Community Music. URL : https://www.musicianswithoutborders.org/how-we-work/music-leadership/?gad=1&gclid=CjwKCAjwrranBhAEEiwAzbhNtSecIIIH-8HL73eQJcQ9keDxAqEixCDDXxJjd6n9xgtflnLxcD53iyRoCx9gQAvD_BwE

5. New musicology. *The Oxford Companion to Music* <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/acref/9780199579037.001.0001/acref-9780199579037-e-4712>